

Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej

Jak zabezpieczyć się na przyszłość odnośnie decyzji w sprawach osobistych i dotyczących sposobu życia

Enduring Power of Guardianship - Polish

Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej (*enduring power of guardianship*) to dokument prawny, na mocy którego dana osoba, czyli mocodawca (*donor*) udziela innej osobie, czyli opiekunowi prawnemu (*guardian*) uprawnień do podejmowania w swoim imieniu decyzji w sprawach osobistych i związanych ze sposobem życia - a więc na przykład decyzji o tym, gdzie mocodawca ma mieszkać i jakiego rodzaju ma otrzymywać opiekę zdrowotną. Pełnomocnictwo stałe ma charakter ciągły, co oznacza, że pozostanie ono w mocy nawet wtedy, gdy mocodawca już nie będzie w stanie podejmować tego rodzaju decyzji samodzielnie.

Na czym polega ta procedura?

- Musisz wypełnić i podpisać w obecności świadków formularz p.n. "Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej" ("*Enduring power of guardianship*") - za pomocą którego udzielasz wybranej przez siebie osobie pełnomocnictwa do sprawowania funkcji Twojego opiekuna prawnego.
- Możesz wyszczególnić w formularzu, jakie uprawnienia nadajesz opiekunowi prawnemu i od jakiego momentu mają one mieć moc prawną, a także możesz określić, na jakich warunkach opiekun ma prawo podejmować decyzje w Twoim imieniu.
- Twój opiekun prawny musi wyrazić zgodę poprzez podpisanie formularza w rubryce odnoszącej się do przyjęcia uprawnień.
- Uprawnienia opiekuna nabierają mocy w momencie, gdy tracisz zdolność do samodzielnego podejmowania decyzji.
- Decyzje opiekuna prawnego mają taką samą moc prawną, jak gdyby mocodawca podjął je sam.

Z jakich powodów udziela się takiego pełnomocnictwa innej osobie?

Zalecamy, aby każdy posiadał wyznaczonego przez siebie stałego opiekuna prawnego. Tylko bowiem w ten sposób można mieć kontrolę nad tym, kto będzie podejmował decyzje dotyczące naszego sposobu życia w naszym imieniu, gdy nie będziemy już w stanie podejmować ich samodzielnie. Zdolność do podejmowania decyzji można utracić na stałe na skutek choroby otępiennej (demencji) lub nabytego w wyniku wypadku samochodowego uszkodzenia mózgu. Można ją także utracić na pewien okres czasu na skutek utraty przytomności w wyniku choroby.

Jakiego rodzaju decyzje ma prawo podejmować opiekun prawny?

Jako mocodawca możesz udzielić opiekunowi prawnemu dowolnych uprawnień w zakresie decydowania o sprawach dotyczących Twojego sposobu życia. Mogą to być na przykład decyzje o miejscu zamieszkania, przebiegu opieki medycznej, lub selekcji osób, które mogą Cię odwiedzać.

Formularz zawiera przykłady uprawnień, jakie mocodawca może wybrać. Możesz skreślić te uprawnienia, których nie chcesz się zrzec lub możesz udzielić opiekunowi uprawnień nieograniczonych. Masz także prawo w dokumencie pełnomocnictwa postawić warunki co do sposobów stosowania przez opiekuna jego uprawnień, jak również zaznaczyć swoje życzenia, które opiekun ma brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. Powinieneś omówić swoje życzenia z potencjalnym opiekunem prawnym, zanim udzielił mu pełnomocnictwa.

Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej nie może być wykorzystane w celu podejmowania decyzji o charakterze finansowym i prawnym.

Bliższe informacje można znaleźć w naszym arkuszu informacyjnym zatytułowanym „*Pełnomocnictwo stałe (w sprawach finansowych)*” oraz w poradniku p.t. „*Weź sprawy w swoje ręce*” (*Take Control - zob. niżej*)

Czy istnieją jakieś procedury medyczne lub rodzaje leczenia, na które opiekun prawny nie ma prawa udzielić zgody?

Jeżeli udzieliłś swojemu opiekunowi prawnemu władzy w zakresie decydowania o Twojej opiece zdrowotnej, może on udzielić zgody na leczenie, lecz nie ma prawa odmówić leczenia. Jeśli dodatkowo udzieliłeś innej osobie pełnomocnictwa stałego do spraw opieki medycznej (*enduring power of attorney [medical treatment]*), uprawnienia tej osoby do decydowania o wszelkich aspektach Twojej opieki zdrowotnej przekraczają uprawnienia Twojego opiekuna prawnego. Zob. arkusz informacyjny p.t. „*Pełnomocnictwo stałe (do spraw opieki medycznej)*”.

Twój opiekun prawny nie ma prawa udzielić zgody na następujące rodzaje zabiegów:

- zabiegi mogące spowodować bezpłodność;
- zabieg przerwania ciąży;
- pobranie tkanki w celu dokonania przeszczepu.

Aby wolno było dokonać któregoś z powyższych zabiegów, opiekun musi najpierw złożyć wniosek o wydanie stosownego zarządzenia przez Wiktoriański Trybunał Spraw Cywilno-Administracyjnych (*Victorian Civil and Administrative Tribunal*), w dalszej części niniejszego arkusza nazywanego trybunałem.

Czy mój opiekun może zadecydować o moim udziale w badawczym zabiegu medycznym?

Tak. Zobacz arkusz informacyjny - *Badania lekarskie - dla pacjentów, którzy nie są w stanie wyrazić zgody - osoba odpowiedzialna*. Opiekuna prawnego możesz wyznaczyć Ty, pod warunkiem, że ukończyłeś 18 lat i posiadasz zdolność stanowienia w zakresie koniecznym do ustanowienia opiekuna.

Co oznacza “zdolność do stanowienia” (*capacity*)?

Zdolność do stanowienia polega na tym, że się jest świadomym swoich czynów i rozumie ich skutki oraz, że jest się w stanie podejmować decyzje w oparciu o własną wiedzę i świadomość. A oto test: posiadasz zdolność do udzielenia pełnomocnictwa stałego w zakresie opieki prawnej, jeśli rozumiesz poniższe kwestie:

- jaki jest zakres uprawnień opiekuna prawnego;
- że uprawnienia te nabiorą mocy w przypadku, gdy utracisz zdolność do podejmowania decyzji w sprawach osobistych i dotyczących sposobu życia;
- że możesz cofnąć te uprawnienia, dopóki posiadasz zdolność do stanowienia;
- że gdy raz utracisz zdolność do stanowienia, nie będziesz miał kontroli nad tym, w jaki sposób opiekun stosuje swoje uprawnienia.

Jeśli Twoja zdolność do stanowienia jest niewystarczająca do udzielenia komuś pełnomocnictwa, trybunał może ustanowić opiekuna prawnego z urzędu, który będzie miał prawo do podejmowania w Twoim imieniu decyzji o charakterze osobistym i dotyczącym sposobu życia, jeśli będzie to konieczne. Zob. arkusz informacyjny p.t. “Ustanowienie opiekuna prawnego”.

Wybór pełnomocnika

Opiekun prawny musi mieć ukończone 18 lat i posiadać zdolność do stanowienia. Możesz wyznaczyć w tej roli jakąkolwiek osobę, pod warunkiem, że ta osoba zgodzi się ją przyjąć. Powinna to być osoba, do której masz zaufanie, że będzie respektować i spełniać Twoje życzenia. Możesz także wyznaczyć drugą osobę (zastępczego opiekuna prawnego), jednakże osoba ta ma prawo podejmować decyzje tylko w przypadkach, gdy pierwszy opiekun nie jest w stanie tego zrobić.

Opiekun prawny nie może, w momencie wyznaczenia go w tej roli, świadczyć Ci profesjonalnych usług w zakresie opieki, leczenia lub zakwaterowania.

Zakres obowiązków opiekuna prawnego

Opiekun prawny jest zobowiązany:

- uwzględniać wszelkie Twoje życzenia, które mu zakomunikowałeś;
- działać w Twoim najlepszym interesie;
- jeśli to tylko możliwe, podejmować takie same decyzje, jakie podejmowałbyś Ty sam.

Pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej wygasa z chwilą śmierci mocodawcy.

Sporządzanie dokumentu pełnomocnictwa stałego w zakresie opieki prawnej?

Formalności z tym związane są proste. Dokument pełnomocnictwa nie musi być sporządzony przez prawnika.

Stosowny formularz można otrzymać w większości sklepów z prasą i prawniczymi materiałami piśmiennymi, a także można go pobrać z naszych stron internetowych.

Świadkowie, w obecności których strony podpisują dokument, muszą mieć pewność, że mocodawca jest świadomy swoich czynów (posiada zdolność stanowienia) w stopniu wystarczającym do udzielenia pełnomocnictwa w zakresie opieki prawnej. Istnieją pewne ograniczenia co do tego, kto może występować w roli świadków.

Jeśli istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do zdolności mocodawcy do stanowienia, należy uzyskać niezależną opinię lekarską.

Aby pomóc potencjalnym mocodawcom, Biuro Rzecznika Publicznego (*Office of the Public Advocate*) opracowało poradnik wyjaśniający, w jaki sposób można samemu przeprowadzić procedurę wyznaczenia opiekuna prawnego p.t. “Weź sprawy w swoje ręce – poradnik na temat ustanawiania pełnomocników i opiekunów prawnych” (*“Take Control – A Guide to Powers of Attorney and Guardianship”*).

Czy można cofnąć swoją decyzję?

Możesz cofnąć (odwołać) swoje pełnomocnictwo dla opiekuna prawnego w każdej chwili, pod warunkiem, że rozumiesz na czym polega i jakie konsekwencje będzie miało odwołanie pełnomocnictwa. Aby odwołać pełnomocnictwo, musisz wypełnić formularz pt. „*Odwołanie pełnomocnictwa dla stałego opiekuna prawnego*” (*“Revocation of appointment of enduring guardian”*) i wręczyć jego kopię opiekunowi prawnemu. Zob. poradnik „*Weź sprawy w swoje ręce*” lub odwiedź naszą stronę internetową.

Zabezpieczenia prawne

Jeśli opiekun nie działa w Twoim najlepszym interesie, trybunał ma prawo odwołać lub zawiesić pełnomocnictwo stałe w zakresie opieki prawnej. Każda osoba, która jest szczerze zainteresowana Twoim dobrem, może zwrócić się do trybunału o zbadanie działalności opiekuna prawnego. Trybunał prowadzi całodobową służbę pomocy w nagłych przypadkach i w przypadku odwołania pełnomocnictwa może wyznaczyć opiekuna prawnego z urzędu, który będzie uprawniony do podejmowania w Twoim imieniu decyzji osobistych i dotyczących stylu życia. Po porady i bliższe informacje należy skontaktować się z Biurem Rzecznika Publicznego.

Porady dla opiekunów prawnych

W razie wątpliwości, jak postąpić w danej sytuacji, opiekun prawny może zwrócić się o pomoc do serwisu doradczego prowadzonego przez Biuro Rzecznika Publicznego lub do trybunału.

Biuro Rzecznika Publicznego (*Office of the Public Advocate*) jest powołanym ustawowo niezależnym organem, który działa na rzecz ochrony interesów, praw i godności niepełnosprawnych obywateli Wiktorii. Biuro oferuje rzecznictwo oraz udziela pomocy w sprawach dotyczących ustanawiania opiekuna prawnego, pełnomocnictw (w tym pełnomocnictwa stałego w zakresie opieki prawnej) oraz udzielania zgody na opiekę medyczną i dentylistyczną.

Biuro Rzecznika Publicznego oferuje ponadto dwa programy pomocy prowadzone przez wolontariuszy: Program Wizytatorów Społecznych (*Community Visitors Program*) i Program Niezależnych Osób Trzecich (*Independent Third Persons Program*). Program Wizytatorów Społecznych monitoruje jakość usług świadczonych przez placówki dla osób niepełnosprawnych, co ma na celu zabezpieczenie praw osób narażonych na dyskryminację. Program Niezależnych Osób Trzecich udziela pomocy osobom z zaburzeniami kognitywnymi (pamięci i myślenia), które znalazły się w kontakcie z policją.

Aby otrzymać więcej informacji, zajrzyj na strony internetowe www.publicadvocate.vic.gov.au lub zadzwoń do naszego serwisu doradczego pod nr. tel. 1300 309 337 (koszt połączenia miejscowego).